

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 10 Eylül 2014

Ulusal Sanayide Üretkenlik Yorgunluğu

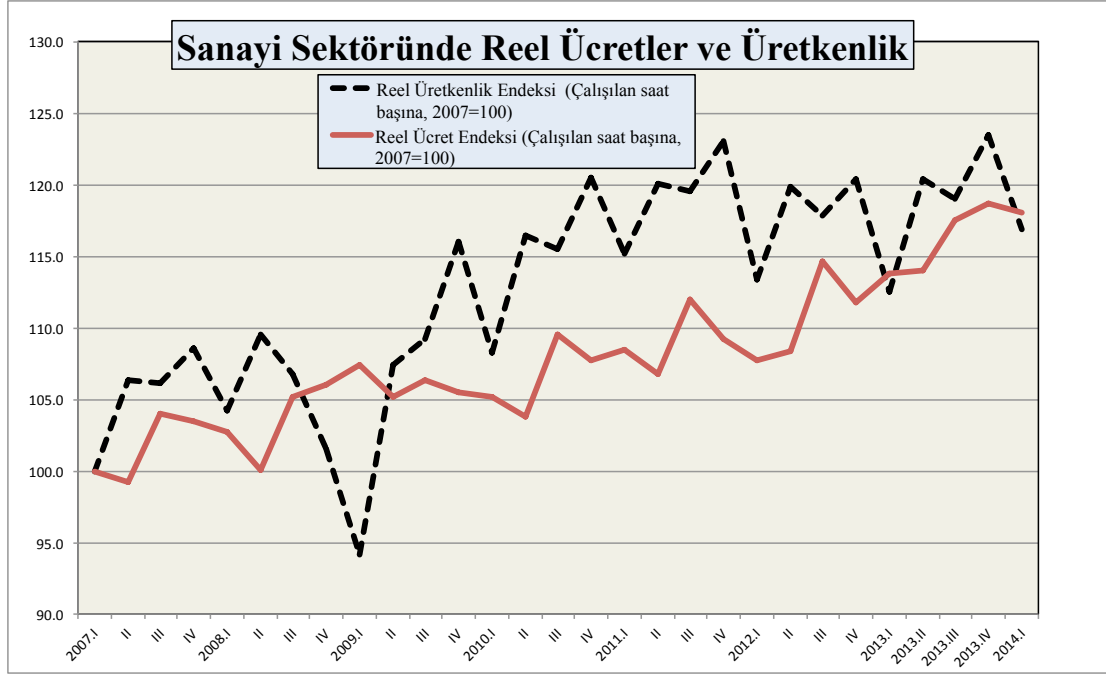
Sanayi sektörü Temmuz ayında geçen yılın eş dönemine görece yüzde 4.7 daraldı. Daralma yoğun olarak ara malları imalat sanayinde gözlenmekte. Söz konusu verileri *mevsim etkilerinden arındırılmış* olarak incelersek, sanayinin aynı dönemde aslında yüzde 3.6 oranında büyüdüğünü görmekteyiz. Aynı yöntemle incelendiğinde imalat sanayide büyümenin yüzde 3.4 olduğu hesaplanmış.

Temmuz ayında Ramazan bayram tatilinin etkisiyle ekonomik faaliyetleri ölçmenin zorlukları biliniyordu. *Mevsimsel etkilerden arındırma* işlemleri istatistiksel olarak bu tür dönemlerde daha “*cesur*” ve ne yazık ki daha “*kaba*” tahminler ve varsayımlar yapmayı gerektiriyor. Bu şartlar altında ulusal ekonominin bu son derece önemli ve dinamik sektörüne ilişkin analizler yapmak güçleşiyor. Ancak, sektörün son dönemde içinde olduğu inişli çıkışlı büyüme-daralma evrelerinin üretkenlik ve çalışılan saat açısından değerlendirildiğinde aslında ciddi bir durgunluk tehdidi ile karşı karşıya kaldığı anlaşılıyor.

Kalkınma Bakanlığı'nın Temel Ekonomik Göstergeler dökümanından derlemiş olduğumuz veriler bu konuda önemli ipuçları sergilemekte. Aşağıdaki grafikte sanayi sektörünün 2007 sonrasındaki işçi üretkenliği ve reel ücret maliyet serilerini çeyrek dönemler itibariyle sergiliyoruz. 2008'in sonu ile 2009'un ilk yarısında yaşanan krizin sektör üzerine olan derin etkileri hemen gözlenebiliyor. Buna karşın, bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sektörde emek üretkenliği genel olarak reel ücret maliyetlerinin üstünde seyretmekte; dolayısıyla, sektörün karlılığının sürdürülebilmiş olduğu anlaşılıyor.

Ancak, emek üretkenliği verilerine yakından bakıldığında 2012'nin ilk çeyreğindeki zirvenin ardından sanayide emek üretkenliğinin inişli çıkışlı dalgalanmalarla birlikte bir durgunluğa sürüklendiği görülüyor. Güncel veriler 2014 itibariyle sanayide emek üretkenliğinin ortalama olarak 2010 düzeyinde kalmış olduğunu belgeliyor. Oysa aynı dönemde işgücü maliyetlerinin, birikimli olarak, yaklaşık yüzde 20 yükselmiş olduğu gözleniyor. Bu sürece koşut olarak, 2014 boyunca çalışılan saat olarak sanayi istihdamının sadece yüzde 1.3 oranında artış gösterdiğini TÜİK verilerinden gözlüyoruz.

Gerek çalışılan saat, gerekse emek üretkenliği bakımından durgunluk içinde olduğu gözlenen sanayi sektörünün artan ücret maliyet baskısı karşısında tek bir seçeneği kalmış durumda: taşeronlaşmanın hızlandırılması ve işgücü piyasalarındaki parçalanmış ve güvencesiz istihdam biçimlerine daha çok dayanarak karlılığını sürdürme çabası.



Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, *Temel Ekonomik Göstergeler*

Taşeronlaştırılmış ve güvencesiz istihdam biçimleriyle *Yeni Türkiye*'nin sanayi sektörü, dışa bağımlı, vasat teknolojilerin ve iş cinayetlerinin acımasızca sahnelendiği bir üçüncü dünya kapitalizmini yansıtıyor.